

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY

2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Anotácia

Cieľom metodických listov je konkretizovať vybrané požiadavky z výkonového a obsahového štandardu zo SJSJ pre 1. stupeň základnej školy s VJM. Metodické listy nie sú ukázkami vyučovacích hodín. Obsahujú spravidla dve časti.

Prvá časť obsahuje metodické poznámky o zameraní, cieľoch a námety konkrétnych aktivít k danej komunikačnej téme, resp. k čiastkovej téme a je určená učiteľovi. V námetoch na aktivitu sú zaradené aj také aktivity, ktoré môže učiteľ využívať v neskoršom období.

Druhá časť metodického listu – pracovný list – je prakticky orientovaná, učiteľ ju môže využiť priamo na vyučovacej hodine.

Metodické listy zo SJSJ pre 2. ročník ZŠ s VJM už obsahujú praktickú časť, avšak na vyučovacích hodinách SJSJ odporúčame venovať sa čo najviac rozvíjaniu ústneho prejavu a prácu v pracovnom zošite navrhujeme využiť na osvojenie si písania odlišných písmen, opakovanie a na kontrolu osvojenia učiva, resp. využívať u jazykovo zdatných žiakov.

Úvod

Na rozvíjanie slovnej zásoby v slovenskom jazyku využívame medzipredmetové vzťahy: maďarský jazyk a literatúru, matematiku, hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu a prvouku.

Uvoľňovacie cvičenia sú zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu a sú súčasťou všetkých vyučovacích hodín SJSJ. Zdôrazňujeme, že používanie jazyka pri hrách zohráva dôležitú úlohu v učení sa a rozvoji jazyka.

Cvičenia na gymnastiku ruky sú zaradené vtedy, keď je naplánované písanie v rámci vyučovacej hodiny.

V 2. ročníku ZŠ ešte stále praktizujeme dvojjazyčné vyučovanie v prípade, že treba vysvetliť menej frekventované slová, pokyny. Pokyny známe z prvého ročníka už používame len v slovenskom jazyku, aby si žiaci osvojili znenia pokynov a zadaní, s ktorými sa budú stretávať aj vo vyšších ročníkoch.

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY

2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Narodeniny

Učivo: Erika má narodeniny¹

Poznámka:

Učivo Narodeniny je naplánované na začiatok 2. polroka 2. ročníka primárneho vzdelávania. V námetoch na aktivitu sú zaradené aktivity z prvého ročníka na opakovanie, utvrdenie a prehĺbenie, resp. také aktivity, ktoré si môže učiteľ využívať aj vo vyšších ročníkoch ako opakovanie a utvrdenie učiva a v ďalších komunikačných témach.

Metodický list neobsahuje praktickú časť, na vyučovacej hodine odporúčame venovať sa čo najviac času rozvíjaniu ústneho prejavu a prácu v zošite navrhujeme zaradiť na precvičovanie vybraných viet (Mám narodeniny. Mám sedem rokov.) odporúčaných aj na memorovanie, na samostatnú prácu, na kontrolu osvojenia učiva.

Medzipredmetové vzťahy:

matematika (prirodzené určité čísla do 20)

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh)

prvouka (Človek a spoločnosť)

hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry)

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, prejavovanie emócií, rešpektovanie práv a potrieb iných).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami).

Environmentálna výchova (šetrné správanie sa k prírodným zdrojom, uskromnenie sa v spotrebe zaťažujúcej životné prostredie).

Mediálna výchova (pochopenie a rozlíšenie pozitív a negatív využívania, vplyvu médií a ich produktov, osvojenie si zodpovedného prístupu pri využívaní médií na komunikáciu).

Multikultúrna výchova (rešpektovanie iných kultúr, schopnosť komunikovať a spolupracovať s ich príslušníkmi).

Regionálna výchova a ľudová kultúra (formovanie vlastnej identity).

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (osvojenie si zásad a nadobudnutie spôsobilostí a praktických zručností bezpečného pohybu v cestnej premávke).

Ochrana života a zdravia (integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list pre 2. ročník ZŠ s VJM je zameraný na rozvíjanie všeobecných a komunikačných jazykových kompetencií.

---

¹ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY 2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- ✓ Žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý súvislý prejav prednesený učiteľom, porozumie jednoduchým krátkym otázkam učiteľa v rámci komunikačných tém.

Ústny prejav:

- ✓ Žiak primerane situácii vie používať pozdravy, ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia, predstaví sa, privíta niekoho, zablahoželá k sviatku, poďakuje sa za pomoc, ospravedlňuje sa, slušne požiada o niečo a o pomoc, používa prítomný čas slovesa *byť* a *mať*, s pomocou učiteľa dokáže používať minulý čas slovesa *byť* a *mať*, používa zámená (osobné: ja, ty, on, ona, my, oni, ony, ukazovacie: ten, tá, to, tie, prívlastňovacie: môj, moja, moje, náš, naša, naše), s pomocou učiteľa dokáže používať predložkové väzby (od, do, v, na, pod, pri) a príslovky miesta (tu, tam, hore, dolu/dole), určiť čas (celé hodiny), používať základné určité číslovky do 20 a radové číslovky (prvý, posledný), vie povedať svoj vek a vek svojich rodičov, dokáže pomenovať základné farby, vie primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, podľa vzoru a po príprave vie vyslovovať jasne a nahlas slová, slovné spojenia, na základe vzorového prednesu a po príprave dokáže hovoriť krátke jednoduché vety, dokáže reprodukovat' jednoduché vety a krátke texty, ktoré má poznať spamäti, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, opakuje jednoduché vety po učiteľovi, vymenuje členov rodiny a priateľov, po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok, s pomocou učiteľa dokáže rozprávať jednoduchými krátkymi vetami o nejakej udalosti alebo o činnosti v rámci komunikačných tém na základe jednoduchých pomocných otázok, po príprave dokáže tvoriť jednoduché vety o rodine a o rodinnej slávnosti podľa vzoru alebo na základe jednoduchých pomocných otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, po príprave dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy, v rámci komunikačných tém na základe modelových viet a dialógov dokáže konkretizovať a aktualizovať riadené krátke rozhovory s dvomi replikami, spoločne dokáže zahrať precvičený krátky jednoduchý text (rozprávku), jednoduchú krátku bábkovú alebo inú scénu bez neznámych slov, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely z 1. a 2. ročníka podľa vzoru aj pri vyjadrovaní negácie.

Jazykové prostriedky

- ✓ Žiak používa osvojenú upevnenú základnú aktívnu slovnú zásobu z 1. ročníka primárneho vzdelávania, ktorá sa viaže ku komunikačnej téme, osvojí si aktívne približne 150 – 200 nových slov a frazeologických spojení a pasívne približne 100 nových slov a slovných spojení, s pomocou učiteľa dokáže používať gramatické kategórie najfrekvencovanejších slovies (číslo, čas: prítomný, spôsob: oznamovací), gramatický rod najfrekvencovanejších podstatných mien, pri tvorbe opytovacích viet vie aplikovať s pomocou učiteľa vetné modely osvojené v 1. ročníku primárneho vzdelávania, s pomocou učiteľa dokáže opísať niekoho alebo niečo v rozsahu 3 – 4 jednoduchých viet podľa vzorového opisu a na základe pomocných otázok.

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY 2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Písomný prejav

- ✓ Žiak pozná písanie písmen slovenskej abecedy, písanie interpunkčných znamienok známych z maďarského jazyka, pri delení slov na slabiky dokáže využívať osvojené a utvrdené vedomosti z maďarského jazyka, vie tvorivo používať slovné spojenia a vetné modely z 1. ročníka primárneho vzdelávania, podľa vzoru a s pomocou učiteľa dokáže používať slovné spojenia a vetné modely osvojené v 2. ročníku primárneho vzdelávania, s pomocou učiteľa dokáže napísať krátky veľmi jednoduchý opis v rozsahu 3 – 4 jednoduchých viet podľa vzorového opisu a na základe pomocných otázok.²

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky primerane veku prváka:

- Pozdravy, oslovenia, privítanie, lúčenie sa, blahoželania, predstavovanie sa, vyjadrenie vďaky, poďakovanie, slušné vyjadrenie prosby, požiadanie o pomoc.

Pojmové okruhy:

- Vyjadrenie existencie (3. os. sg., pl. slovesa *byť* v prítomnom a minulom čase a oznamovacom spôsobe), vlastníctva (kto/čo má voľakoho/voľačo, či, čia, čie je niekto/niečo, sg. slovesa *mať* v minulom a prítomnom čase), priestorových vzťahov (smer: tam, hore, dole/dolu, dopredu, dozadu, doľava, doprava, používanie predložiek G: od, do; poloha: tu, tam, hore, dole/dolu, vpred, vzadu, vľavo, vpravo, používanie predložiek L: v, na, pod, pri; situácie: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý), časových vzťahov (čas: celé hodiny, včera, dnes, zajtra, teraz, ráno, večer), kvantitatívnych (počet: 0 – 20, veľa, málo; vek žiaka) a kvalitatívnych vzťahov (farba: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová, sivá, ružová, veľký, malý, postava: vysoká, nízka).

Jazykové prostriedky:

- Činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu jednotného čísla a 1. gramatickú osobu množného čísla, gramatické kategórie podstatných mien, slovesá *byť* a *mať* v prítomnom a v minulom čase, predložkové väzby (od, do, v, na, pod, pri), základné určité (0 – 20), neurčité (veľa, málo) a radové číslovky (prvý, posledný) v spojení s podstatným menom a určovanie vlastníka pomocou zámen (môj, moja, moje, náš, naša, naše) v rámci komunikačnej témy Rodina a spoločnosť.

Ústne prejavy:

- Ústne formy spoločenského styku, rozhovory v rámci komunikačných tém, rozprávky známe z materinského jazyka, tematické rozprávanie v rámci komunikačných tém, hádanky, tajničky, riekanky, básničky a texty piesní a detských hier, jednoduchý opis, reprodukcia textov.

Vetné modely:

- Všeobecný podmet - slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí).
- Podmet - slovesný prísudok (pomenovanie činnosti osôb, zvierat).
- Podmet - slovesný prísudok (pomenovanie činnosti vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu).

---

² *Inovovaný štátny vzdelávací program*. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit. 15. 03. 2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 11 – 17.

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY 2. ROČNÍK ZŠ S VJM

- Podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie vlastnosti osôb, zvierat a vecí).³

Ciele aktivít:

Rozvíjať, prehĺbiť a utvrdiť vyššie uvedené komunikačné jazykové činnosti a stratégie a kompetencie v komunikačnej téme Rodina a spoločnosť.

Skratky:

Počúvanie s porozumením – PP

Ústny prejav, hovorenie – H

Ústny prejav, rozhovor – R

Ústny prejav, práca s ilustráciou – I

Čítanie – Č

Čítanie s porozumením – ČP

Písomný prejav – P

Frontálna práca – FP

Individuálna práca – IP

Diferencovaná práca – DF

Skupinová práca – SP

Práca vo dvojiciach – P2

Opakovanie – O

Zvukové nahrávky – CD, číslovka označuje daný ročník, v zátvorke je uvedené číslo nahrávky

Úplná fyzická reakcia TPR – TPR

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou všetkých vyučovacích hodín. Fonetické cvičenia môžeme zaradiť aj ako motiváciu, relaxáciu. Nesmú presahovať 5 minút. Odporúčame zamerať sa vždy na jeden fonetický jav.		PP, H, FP	
2.	Maličká som – opakovanie ľudovej piesne – využijeme vedomosti žiakov z 1. ročníka a spev môžeme		FP	CD 1 (122)

³ Tamže: s. 11 – 17

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	spojiť s jednoduchými tanečnými krokmi ⁴			
3.	<p>Motivačný rozhovor na tému Sviatok v rodine – oslava narodenín</p> <p>Z otázok používame hlavne:</p> <p><i>Kto má sviatok? Mama/Otec... má sviatok. Ja mám sviatok.</i></p> <p>Precvičujeme aj osobné zámená (mama – ona, otec – on...)</p> <p><i>Kto má narodeniny? Mama/Otec má narodeniny. Ja mám narodeniny.</i></p> <p>Poznámka: Precvičujeme aj osobné zámená (mama – ona, otec – on...)</p>	sviatok, oslava, on, ona	FP, H	súbor farebných obrazových kariet III – Naša rodina Učebnica (II. časť, s. 15) ⁵
4.	<p>Pri práci s ilustráciami opakujeme pravidelne aj podstatné mená (aj s frekventovanými prídavnými menami a ukazovacími zámenami), číslovky, oblečenie, činnosti a farby. Vyberáme ilustrácie patriace k téme sviatok – oslava narodenín</p> <p>Z otázok používame hlavne:</p> <p><i>Kto je to? Napr. To je mama. Žiaci môžu používať aj ďalšie tvary (mamka, mamička, matka...).</i></p> <p>V prípade slov dievčatko/dievča a dieťaťko/dieťa odporúčame ešte stále používať dlhšiu podobu (dievčatko, dieťaťko), kým sa u žiakov neautomatizuje, že slová sú stredného rodu.</p> <p><i>Čo je to? Napr. To je torta.</i></p> <p>Otázku <i>Aký, aká, aké je? Akí, aké</i></p>	čísllovky do 20, oblečenie, základné farby, činnostné slovesá, najfrekventovanejšie prídavné mená	O, PP, I, FP, H	Obrazové karty, ozvučené obrazy, súbory farebných obrazových kariet

⁴ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 1*. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-127-3. s. 63. Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-1-metodicka-prirucka-2/>

⁵ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p><i>sú?</i> používame u detí mladšieho školského veku aj v prípade zisťovania farieb. Napr. <i>Aká je ruža? Ruža je červená.</i> Neskoršie na túto istú otázku môžeme odpovedať aj takto: <i>Ruža je vysoká, voňavá, pichľavá...</i></p> <p>Napr. <i>Aká je torta? Torta je veľká.</i></p> <p><i>Koľko rokov má Erika? Erika má päť rokov. Koľko bábik dostala Erika? Erika dostala jednu bábiku.</i></p> <p>Poznámka: Je prípustné, aby žiaci odpovedali čo najkratšie. (<i>Päť./Päť rokov./Má päť rokov., resp. Jednu bábiku./Jednu bábiku dostala.</i>)</p> <p>Číslovky už s pomocou spájame s podstatným menom.</p> <p><i>Čo má?</i> (myslíme na oblečenie, obuv). Napr. <i>Má (červený) kabát.</i></p> <p>Pozor, v tomto prípade pracujeme s akuzatívom.</p> <p><i>Čo robí ...? Čo robí rodina?</i> Napr. <i>Rodina oslavuje.</i></p>			
5.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva: ústne formy spoločenského styku (pozdravy, oslovenia, privítanie, prosba, poďakovanie, lúčenie sa). Žiak si uvedomuje, ako oslovuje, zdraví a prosí známeho/nezámeho dospelého, rodinného príslušníka, rovesníka. Precvičujeme jednotné aj množné číslo (<i>Ahoj!/Ahojte!, Vitaj!/Vitajte!</i>).</p> <p>Hry: Dobrý deň!, Klop-klop⁶, Kútová hra⁷</p>	<p>Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrá noc! Ahoj! Vitaj! Vitajte! Dovidenia! Bozkávam! teta/teta ..., ujo/ujo ..., Prosím. Ďakujem.</p>	O, PP, H, R, SP, P2	<p>Obrazové karty, ozvučené obrazy, súbory farebných obrazových kariet</p>

⁶ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 44. Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/termek/slovensky-jazyk-pre-2-r-zs-s-vjm-ypsilon-metodicka-prirucka/>

⁷ Tamže: s. 45

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

6.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (členovia rodiny, meno žiaka, rodičov, súrodencov, vek žiaka, vek rodičov).</p> <p>Hra Pod' sem a sadni si vedľa mňa⁸</p>	<p>rodičia, súrodenci, starí rodičia, meno žiaka podľa rodného listu, mená rodičov, súrodencov, Ako sa voláš? Volám sa ...</p> <p>Koľko rokov má/máš? Mám ... rokov. Koľko rokov má mama/otec? Mama/Otec má ... rokov.</p>	<p>O, PP, H, R, FP, SP, P2</p>	<p>Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III – Naša rodina</p>
7.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (členovia rodiny, meno žiaka, rodičov, súrodencov, vek žiaka, sviatky: narodeniny).</p> <p>Odporúčame používať jednotnú formuláciu otázky, kým sa nenaučia žiaci a nebudú mať automatizovanú správnu odpoveď.</p> <p>Hra Reťazové predstavovanie sa⁹</p>	<p>rodičia, súrodenci, starí rodičia, meno žiaka podľa rodného listu, mená rodičov, súrodencov, Ako sa voláš? Volám sa ...</p> <p>sviatok, narodeniny, Mám narodeniny. Koľko rokov máš? Mám ... rokov.</p>	<p>O, PP, H, R, P2</p>	
8.	<p>Opakovanie, precvičovanie, a utvrdzovanie slovnej zásoby: opakovanie osobných zámen (ja, ty, on, ona).</p> <p>a) Na učiteľovu otázku <i>Kto má narodeniny?</i> Žiaci ukazujú a odpovedajú. Na seba: <i>Ja mám narodeniny.</i> Na chlapca: <i>On má narodeniny.</i> Na dievčatko: <i>Ona má narodeniny.</i></p> <p>b) V ďalšej časti môže učiteľ pýtať sa žiaka <i>Ty máš narodeniny?</i> a žiak odpovedá <i>Áno, ja mám narodeniny.</i>, resp. <i>Nie, ja nemám narodeniny.</i></p> <p>c) Učiteľ sa pýta žiaka <i>Ty máš narodeniny?</i> A žiak odpovedá <i>Áno, ja mám narodeniny.</i>, resp.</p>	<p>Kto má narodeniny? Ja mám narodeniny. On/Ona má narodeniny.</p> <p>Áno, ja mám narodeniny. Nie, ja nemám narodeniny.</p> <p>Peter, on má narodeniny. Eva, ona má narodeniny.</p>	<p>O, FP, PP, H,</p>	

⁸ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 44. Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/termek/slovensky-jazyk-pre-2-r-zs-s-vjm-ypsilon-metodicka-prirucka/>

⁹ Tamže: s. 45

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	odpovedá <i>Nie, ja nemám narodeniny.</i> a ukazuje na toho žiaka, ktorý má narodeniny <i>Peter, on má narodeniny. /Eva, ona má narodeniny.</i>			
9.	Opakovanie slovnej zásoby pomocou variácie hry Ten, tá, to a Tento, táto, toto ¹⁰ tak, že učiteľ vyberie z obrazových kariet len tie karty, na ktorých sú znázornené predmety, zvieratká a rastliny, ktoré sú vhodné na darovanie k narodeninám. Karty potom učiteľ rozloží obrázkom nahor a žiaci si po jednom vyberú jednu a pomenujú. Okrem toho, že pomenujú, čo je na obrázku (To je torta. To je mačiatko.), musia používať aj ukazovacie zámeno (ten, tá, to) (tá torta, to mačiatko). Pracujeme s jednotným aj množným číslom. Žiaci potom postupujú podľa opisu hry.			Farebné kruhy na označenie rodov podstatných mien (modrý, červený, žltý), obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.
10.	Rozširovanie slovnej zásoby pomocou variácie hier Ukazovacie a privlastňovacie zámená ¹¹ a Aký? Aká? Aké? ¹² tak, že učiteľ vyberie z obrazových kariet len tie karty, na ktorých sú znázornené predmety, zvieratká a rastliny, ktoré sú vhodné na darovanie k narodeninám. Karty potom učiteľ rozloží obrázkom nahor a žiaci si po jednom vyberú jednu a pomenujú. Okrem toho, že pomenujú, čo je na obrázku (Táto torta je moja/naša. Toto je mačiatko. Mačiatko je moje/naše.),	Čí je ten darček? Ten darček je môj. Čia je tá bábika? Tá bábika je moja.		Farebné kruhy na označenie rodov podstatných mien (modrý, červený, žltý), obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.

¹⁰ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 44.
Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/termek/slovensky-jazyk-pre-2-r-zs-s-vjm-ypsilon-metodicka-prirucka/>

¹¹ Tamže: s. 44

¹² Tamže: s. 44

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATURY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	musia používať aj ukazovacie aj privlastňovacie zámeno (ten, tá, to, resp. môj, moja, moje, náš, naša, naše). Pracujeme zatiaľ s jednotným číslom. Žiaci potom postupujú podľa opisu hry.			
11.	Rozširovanie slovnej zásoby pomocou variácie hry Vyber si kartu ¹³ tak, že učiteľ rozloží obrazové karty obrázkom nahor a žiaci si po jednom vyberú jednu a pomenujú. Okrem toho, že pomenujú, čo je na obrázku (To je torta. To je oblok.), musia odpovedať aj na učiteľovu otázku (Torta je darček? Oblok je darček?) kladne (Áno, torta je darček.) alebo záporne (Nie, oblok nie je darček.). Žiaci potom odovzdajú kartičku učiteľovi podľa opisu hry.	darček, Nech sa páči. Ďakujem.	O, PP, H, FP,	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.
12.	Rozširovanie slovnej zásoby pomocou hier Pravda? Áno, nie. Čiara pravdy a Skupiny pravdy, nepravdy ¹⁴ precvičujeme aj negáciu. <i>Torta je darček. Je to pravda. Torta je darček.</i> <i>Torta je darček? Áno, torta je darček.</i>		O, PP, H, FP, P2,	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.
13.	Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie, poďakovanie). Slovo gratulovať je pre žiaka z maďarského jazykového prostredia jednoduchšie, lebo slovo pozná z materinského jazyka	Dobrý deň! Ahoj! Bozkávam! Dovidenia! teta/teta ..., ujo/ujo ..., Prosím. Gratulujem!, Gratulujeme! Ďakujem. Dám darček. (Nech sa	O, PP, H, R, FP, SP, P2	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III, CD1(7)

¹³ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 42.
Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/termek/slovensky-jazyk-pre-2-r-zs-s-vjm-ypsilon-metodicka-prirucka/>

¹⁴ Tamže: s. 44

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	(gratulovať = gratulálni). Hru: Mám ručníček ¹⁵ využívame na opakovanie slov mať a dať v spojení s akuzatívom ako prípravu na precvičovanie rozhovoru pri blahoželaní.	páči.) Ďakujem. Mám darček. Čo je to? To je ... Darček dám (komu?). Mám darček.		
14.	Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie). Hru Šepkanie ¹⁶ využijeme na utvrdenie formy blahoželanía. Např. Peter má narodeniny. Gratulujem. alebo Peter má narodeniny. Dostane darček. alebo Peter má narodeniny. Dám mu darček. To, aký darček dostane, môže byť určené rôznym spôsobom (žiak, ktorý šepká, si vymyslí, vytiahne si kartičku, na ktorej je obrázok darčeka, učiteľ pošepká žiakovi...)	Gratulujem! Gratulujeme!	O, FP, H, PP	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.
15.	Rozširovanie slovnej zásoby Pri práci s ilustráciami opakujeme aj číslovky do 20, oblečenie a základné farby. Rozprávame o obrázku. Pozor, v prípade otázky typu Kto je to? Čo je to? Musíme na obrázku ukázať, na koho, na čo myslíme, o kom, o čom hovoríme. Otázky v 2. ročníku už môžu dávať aj žiaci, učiteľ ich kontroluje, opravuje aj výslovnosť, intonáciu. Kto je na obrázku?/Kto je to? Na obrázku je/To je Erika, stará mama/babka/babička, starý	Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! teta/teta ..., ujo/ujo ..., Prosím. Gratulujem! /Gratulujeme!, Ďakujem. Dám darček. (Nech sa páči.) Ďakujem. Mám darček. Čo je to? To je ...	PP, H, R, FP, SP, P2	Učebnica (II. časť, s. 15) ¹⁷

¹⁵ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 1*. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-127-3. s. 10. Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-1-metodicka-prirucka-2/>

¹⁶ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 45.

¹⁷ Halászová, A. – Kováčová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

**METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATURY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM**

	<p>otec/dedo/dedko. (Poznámka: odporúčame pracovať s daným krstným menom, lebo dievčenské meno sa končí na samohlásku a ľahko sa skloňuje)</p> <p>Čo je na obrázku?/Čo je to? Na obrázku je/To je bábika/darček, ...</p> <p>Precvičujeme aj otázky typu <i>Na obrázku je Erika, stará mama, starý otec...?/To je Erika, stará mama, starý otec...?</i> a kladné a záporné odpovede na otázky <i>Áno, na obrázku je Erika, stará mama, starý otec.../Áno to je Erika, stará mama, starý otec...</i>, resp. <i>Nie, na obrázku nie je Erika, stará mama, starý otec.../Nie, to nie je Erika, stará mama, starý otec ...</i></p> <p><i>Čo robí Erika/ stará mama/ starý otec? Erika/ stará mama/ starý otec oslavuje. Dievčatko oslavuje. Rodina oslavuje. Stará mama/starý otec gratuluje.</i></p> <p><i>Čo má Erika? Erika má bábiku/darček. Používame akuzatív.</i></p>			
16.	<p>Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie, poďakovanie). Formy blahoželania môžeme nacvičovať aj formou telefonického rozhovoru, pri ktorom opakujeme oslovenia, pozdravy, prosbu, poďakovanie ale precvičíme aj otázku <i>Máš narodeniny?/Máš sviatok?</i> Otázku utvrdzujeme aj s oslovením.</p>	<p>Ahoj! Dobrý deň! Bozkávam! Gratulujem!/Gratulujeme!, Ďakujem. Ahoj! Dovidenia!</p>	PP, R, P2	Učebnica (II. časť, s. 15) ¹⁸
17.	Práca s východiskovým		FP, Č	Učebnica

¹⁸ Halászová, A. – Kováčová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p>motivačným textom podľa nasledovného postupu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vyučujúci sám prečíta text výrazne bezchybnou spisovnou slovenčinou. Žiaci sledujú text. 2. Vyučujúci prečíta ešte raz text, v prípade, že text je dlhší, číta text po častiach. 3. Žiaci spoločne s pomocou učiteľa vyhľadajú nadpis motivačného textu. 4. Žiaci čítajú text po častiach. Odporúčame chyby opravovať okamžite. 5. Žiaci si zaznačia neznáme slová, ktoré im bránia v tom, aby text pochopili globálne. 6. Žiaci s pomocou učiteľa vysvetľujú alebo vyhľadajú menej frekventované neznáme slová v slovníku. 7. Hlasné čítanie textu – nácvik techniky čítania. 			(II. časť, s. 15) ¹⁹
18.	<p>Práca s textom: Čítanie s porozumením, spracovanie základných informácií:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Žiaci spoločne s pomocou učiteľa vymenujú postavy. 2. Žiaci spoločne s pomocou učiteľa vyhľadajú z textu odpovede na otázky, ktoré zadáva učiteľ. 3. Na základe učiteľových otázok žiaci spoločne vyrozprávajú príbeh (odpovedajú na otázky, ktoré dáva učiteľ v časovej následnosti). 4. Najšikovnejší žiaci s pomocou učiteľa vyrozprávajú príbeh (už bez otázok). 5. Žiaci môžu vymyslieť nový nadpis, iné zakončenie, prerozprávať príbeh atď. 		ČP, FP, SP, IP	Učebnica (II. časť, s. 15) ²⁰
19.	<p>Práca s textom: Žiaci môžu aj dramatizovať príbeh (v prípade, že učiteľ napíše scenár), využívať</p>		SP	

¹⁹ Tamže: s. 15.

²⁰ Halászová, A. – Kováčová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p>prítom bábky a používať neverbálne prostriedky. Príklad: Erika: – Hurá, je sobota! Mamička: – Čo sa stalo? Erika: – Mamička, dnes mám narodeniny. Mám päť rokov. Mamička: – Gratulujem! Starý otec a stará mama: – Erika, ahaj! Gratulujeme! Nech sa páči! Bábika. Erika: – Jedna bábika! Ďakujem! Mám rada bábiky. Starý otec a stará mama: – Erika, páči sa ti bábika? Erika: – Pozrite: spí, plače a rozpráva. Hovorí: ma-ma. Páči sa mi bábika. Ďakujem, starý otec. Ďakujem, stará mama. Rodina: – Erika, gratulujeme! Veľa šťastia, zdravia, Erika!</p>			
20.	Práca s textom: Žiaci môžu vytvoriť ilustráciu k príbehu.		IP	
21.	Cvičenia na gymnastiku ruky slúžia na uvoľnenie pohybov ruky a sú zaradené vtedy, keď je naplánované písanie v rámci vyučovacej hodiny. Cvičeniami si žiaci uvoľňujú svalstvo ramena, predlaktia, zápästia a prstov. Cviky na gymnastiku ruky vyžadujú intenzívnu činnosť, preto ich precvičujeme v krátkych intervaloch. Každý cvik cvičíme asi 1 minútu.		FP	
22.	Písanie do zošita. Odpisovanie z učebnice. Cvičenie je zamerané na presnosť. Vzorové vety pred písaním vzorovo prečítame. Upozorňujeme žiakov na výslovnosť a písanie slov	Erika má narodeniny. Má päť rokov.	Č, FP, P	Učebnica (II. časť, s. 15) ²¹

²¹ Halászová, A. – Kováčová, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ s VJM*. II. časť. 4. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-165-5. s. 15. Dostupné aj na <http://terra-bratislava.sk/sk/produkt/ypsilon-2-ucebnica-2-cast-2/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	narodeniny a päť.			
23.	Písanie do zošita. Odpisovanie z tabule. Cvičenie je zamerané na presnosť. Vzorové vety pred písaním vzorovo prečítame. Upozorňujeme žiakov na výslovnosť a písanie slov narodeniny a sedem.	Mám narodeniny. Mám sedem rokov.	Č, FP, P	
24.	Opakovanie a utvrdzovanie učiva z 1. ročníka: vedieť povedať o jedle (darčeku, oslave), či má rád alebo nemá rád. Máš rád/rada tortu, limonádu, čaj, ...? Áno, mám rád/rada .../ Nie, nemám rád/rada ...	Máš rád/rada ...? Áno, mám rád/rada .../ Nie, nemám rád/rada ...	O, PP, R, P2,	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.
25.	Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Obchod a služby (oblečenie) využívajúc osvojené učivo. Z obrazových kariet učiteľ vyberie vopred len tie obrazy, na ktorých sú členovia rodiny, v prvej časti opisujeme ich oblečenie. V ďalšej časti môžeme precvičiť oblečenie, ktoré majú žiaci. Žiaci sa navzájom pýtajú a odpovedajú. Na záver spoločne hovoríme o tom, čo je sviatočné oblečenie, čo nie.	Čo má (oblečené) ...? Čo má (obuté) ...? Čo máš (oblečené, obuté)? Mám ... nohavice, ... pulóver. Čo máš (oblečené, obuté), keď oslavuješ? Mám ... nohavice, ... pulóver.	O, PP, H, FP, P2	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III., ozvučený obraz Čo si oblečiem, čo si obujem?
26.	Prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie: ukazovacie zámená (tu, tam), určovanie vzdialenosti (blízko, ďaleko). Usmerňovať žiakov, že pri vetách s ukazovacími zámenami (tu, tam) majú ukazovať miesto (tu – blízko; tam – ďaleko). Nacvičujeme aj negáciu.	Kde bývaš? Bývam tu. Bývam tam. Bývaš blízko? Áno. Bývam blízko./ Nie. Nebývam blízko. Bývaš ďaleko? Áno. Bývam ďaleko./Nie. Nebývam ďaleko.	O, PP, H, P2	ozvučený obraz Náš dom
27.	Utvrdzovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie (bydlisko) z 1. ročníka.	Kde bývaš? Bývam v meste. Bývam na dedine.	O, PP, H, P2	ozvučený obraz Náš dom

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	Adresu bydliska budeme vyžadovať až vo vyšších ročníkoch.			
28.	Opakovanie, utvrdzovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie (činnosti vo vybraných miestnostiach bytu/domu: oslava). Všetky miestnosti, ktoré vedia pomenovať žiaci opakujeme tak, že sa žiakov pýtame, či je oslava v jednotlivých miestnostiach. Potom pomocou ozvučeného obrazu Čo robí? precvičíme činnostné slovesá, ktoré už ovládajú žiaci. Postupujeme podľa iŠVP. ²²	Oslava je v kuchyni? ... Kde je oslava? Oslava je v izbe. Čo robíš v izbe, ...? V izbe sa hrám, ...	O, PP, H, FP, P2	ozvučené obrazy Náš dom a Čo robí?
29.	Opakovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Obchod a služby (vybrané potraviny: sviatočné jedlá) využívajúc osvojené učivo s vianočnou tematikou. Na uľahčenie môže učiteľ vopred pripraviť karty s obrázkami jedál/potravín, z ktorých potom žiaci majú vyselektovať sviatočné jedlá. Rozširovanie slovnej zásoby sa dá aj pomocou variácie hry Vyber si kartu ²³ podľa opisu hry.	Čo je na stole/na sviatočnom stole? Čo varila mama? Čo upiekla mama?	O, PP, H, FP	Obrazové kartičky, nápovedné obrázky
30.	Opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Doprava a cestovanie (dopravné prostriedky, cestovanie na návštevu, na oslavu) využívajúc osvojené učivo o nadviazaní kontaktu (pozdravy, prosba, požiadanie o pomoc, poďakovanie). V rámci situačnej hry sa môžu žiaci	Idem na oslavu. Cestujem na oslavu. Cestujem autom/autobusom/vlakom. Kde býva ...? ... býva v meste. Kedy je oslava? Oslava je teraz. Oslava je	O, PP, H, FP, P2	Obrazové kartičky, nápovedné obrázky, ozvučené obrazy Čím cestuješ?

²² *Inovovaný štátny vzdelávací program*. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit. 15. 03. 2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/zs/1_stupen/jazyk_a_komunikacia/sjsl_pv_2015.pdf, s. 44.

²³ Halászová, A.: *Metodická príručka Ypsilon 2*. Bratislava : TERRA, 2016. ISBN 978-80-8098-174-7. s. 42. Dostupné na <http://terra-bratislava.sk/termek/slovensky-jazyk-pre-2-r-zs-s-vjm-ypsilon-metodicka-prirucka/>

METODICKÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATURY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p>opýtať jeden druhého, kde býva ich spolužiak (ten, kto oslavuje), kedy je oslava. V odpovediach použijú ukazovacie zámená tu, tam, príslovky miesta (blízko, ďaleko) alebo všeobecné podstatné mená (v meste/na dedine) a príslovky času (teraz, večer, ráno, včera, zajtra), resp. pomenujú deň konania oslavy (pondelok, ..., nedeľa). Pozor na slovesné časy (minulý, budúci)</p>	<p>zajtra.</p> <p>Oslava bude v sobotu/ v nedeľu/v pondelok/ v utorok/v stredu/vo štvrtok/v piatok.</p> <p>Kedy bola oslava? Oslava bola včera.</p> <p>Oslava bola v sobotu/ v nedeľu/v pondelok/ v utorok/v stredu/vo štvrtok/v piatok.</p>		
31.	<p>Po čase (po prebratí témy Karneval) sa môžeme vrátiť k téme a napísať pozvánku na oslavu narodenín.</p>		FP, SP	

Autor: PaedDr. Anita Halászová

Recenzent: PaedDr. Amália Tóthová